

פעל לפי צו מצפוני, ואשר הודות לאומץ ליבו האזרחי, הושמה לאל קנוניית קציני המשטרה להוציא את סהר זכאי במשפט. איש זה הוא חי חסיון, הירושלמי הצעיר (21), שהביא לדיעת הציבור את קנוניית קציני המשטרה (העולם הזה 198).

העונש הראשון שהוטל עליו בשל אומץ ליבו היה פיטוריו מעבודתו במשרד המשפטים. המשרד, ראשוני התכוננו להיכנע בחוסר-אונים לקנוניית הקצינים, הפגין את אוננו נגד האזרח הקטן, העמידו למשפט המשפט לא הסתיים עדיין, אך חסיון כבר משלם את המחיר, כאילו הוכח כאויב הציבור מספר 1.

הזכות לעבוד. במשך שבעת החודשים מאז פוסר מעבודתו, מחפש חסיון מקום-עבודה חדש. הוא נרשם במשרד עיסוק ובלישכת העבודה בירושלים. אך אל משרדים אלה פונים מעבידים גדולים, הן קשורים בצורה זו או אחרת בממשלה: מוסדות ציבוריים, משרדים ממשלתיים, חברות ממשלתיות. אף אחד ממוסדות אלה לא רצה להעסיק את הפקיד הצעיר, חסר-הפרנסה. הם גם לא הסתירו את סיבת החרם: עונש על שהעז לפגוע ביחוקאל סהר וב-עמוס בן-גוריון.

לפני שבוע נזמה היה לחסיון כי סוף-סוף זכה בעבודה. הוא נתקבל כפקיד ב-עיריית ירושלים. הוא הספיק להיות מאושר בדיוק יומיים. בתום היום השני, משנת-גלה "עברו" לראשי המנגנון העירוני, נאמר לו שהוא מפוטר, מפני שיש עובדים מיותרים. מצבו קשה במיוחד, מכיון שגם ב-לישכת העבודה הגורו כאדם בלתי-רצוי. על אף העובדה שהוא עומד כבר בראש התור של הפקידים הוכאים לעבודה, מסרבת הלישכה לשלחו למקום-עבודה. העובדה שחרם זה הוא פגיעה באחת מזכויות-היסוד של האדם — הזכות לעבוד — לא הפריעה למנגנון אכזרי-השינאה.

השבוע נראה לחסיון כי לא נותר לו סיכוי להתקיים אלא אם כן ימצא מעביד פרטי שיהיה מוכן לתת לו עבודה. מי יודע, אמר במרירות, "אולי ימצא מעביד שיחשוב כי במדינת ישראל מגיעה גם לי זכות קיום — ולא רק ליחוקאל סהר."

המימשל הצבאי המורה וחוקרי

ההזמנה להופיע בפני ועדת החקירה של משרד החינוך לא באה כהפתעה לצלאח בראנסי. המורה התיכון מכפר טייבה, ש שנאלץ קודם לכן לעבור לבית-הספר העממי במקום, כתוצאה מהשקפתו הפוליטית, ציפה מוזמן לפעולת-תגמול מנציגי המימשל הצבאי, הופתע רק כי התגובה באה באיחור. כי בראנסי, המתון בהופעתו, נמנה עם קבוצת המשכילים הערביים שהוציאו לאור את הביטאון "אל-ארה" נידון בזמנו לשלושה חודשי מאסר על תנאי, בעון פירסום בלתי-חוקי. עובדה זו די בה, באיווריר הגיטו ה-נתונים למרות המימשל הצבאי, לנשל אדם ממישרתו ומפרנסתו.

לשחא טען המורה לסיפורת, כי האיש ש-נתמנה כשופט חוקר מטעם משרד החינוך והסתדרות המורים, שמואל סלמון, מכהן כיו"ר המחלקה הערבית במשרד החינוך, הינו, איפוא, "יריב טבעי". איש לא שמע לו. **פסקדין לפני המשפט.** זרכו של צלאח בראנסי לא היה סוגה בשושים גם קודם לכן. המורה, שעסק בזמנו הפנוי בכתיבה, נזרק תחילה מבית-הספר התיכון, החל עובד בבית-הספר העממי בכפר. כיוון שמישרה זו לא הספיקה לכלולתו, חיפשו מציא עבודה חלקית, בחברת הספר הערבי מישרה זו לא איפשרה לו אלא עבודה חלקית בבית-הספר העממי. הממונים עליו הסכימו בשמחה שיתן עד כמה שפחות. הצ-הירו כי יוכל לשוב למישרה מלאה עם תום שנת הלימודים. אך כשפנה, עם תום ה-לימודים, כדי לעבוד בשנה הבאה במישרה מלאה — נדחה בטענה כי לא הגיש בקשה. כאשר שאל את מנהל המחלקה הערבית מדוע לא נתבקש להגיש בקשה, טען סלמון כי שלח אליו מכתב. המכתב המיסטורי, אם אומנם נשלח, נעלם בדרכו לבית המורה. כנראה שהעניין נמאס לבסוף על כל האהר-אים הנוגעים בדבר, לפני זמן קצר הופסקה עבודתו של צלאח בראנסי לחלוטין. במכתב בו הודיעו לו על כך, נקבע כי יחקר על פעילות אנטי-בטחונית. אך המיכתב אשר שיגר שמואל סלמון להסתדרות המורים היה ברור יותר: עוד לפני חריצת משפט התעדה קבע סלמון, כי לאור מאמר שפירסם המורה, "איך הוא מתאים יותר לעבודה חינוכית."

העם החלליש הראשון

הרגע שהדמיון האנושי חלם עליו במשך דורות הגיע השבוע. האדם הצליח לצאת מתחום כוח המשיכה של כדור הארץ. מאויר יורי גאגארין, מחיל האוויר הסובייטי, טי, טס לחלל, סובב את כדור הארץ ב-98 דקות וחזר בשלום לארצו. החלליש הראשון נהיה לעובדה קיימת.

בכל עת אחרת, היה זה מאורע המסוגל לעורר את האנושות כולה לשיאים של התלהבות. גם עתה הציפו את מוסקבה ברכות רשמיות ואישיות מכל ארצות ה-עולם. אולם רק מחצית האנושות שמחה ללא מעצורים. המחצית השנייה, חרף מיברקי הברכה של מנהיגיה, לא שמחה כל כך. לא היה זה מיקרה כי למחרת ההישג האדיר, התכנסו גדולי מדעני החלל של ארצות הברית והכריזו כי השולט בחלל ישלוט גם על כדור הארץ כולו. במלחמה הקרה הפך גם שיגורו של החלליש צעד במאבק על קיום האנושות.

הדמיון האנושי אינו יכול עדיין לתפוס את משמעותו של המיבצע הסובייטי. יכולה זו להיות תחילתה של תקופת-חיים חדשה בתולדות הקוסמוס. המיבצע מבשר גם סכנות גוראות לאנושות כולה. פירוש ההישג — שמעתה יוכלו לרחף בחלל, מעל לכדור ה-ארץ, מאות פצצות מימן, אשר בני-אדם יוכלו להפעילן מתוך חלליות קבועות. לחיצה על כפתור תוכל למחוק לא רק ארץ זו או אחרת — אלא את כל כדור הארץ.

מפלגות עור הדוב

ראשי המפלגה הליבראלית דמו השבוע לאותו צייד המחלק את עור הדוב, עוד בטרם הצליח לצוד את החיה המסוכנת. ארבעה חודשים לפני יום הקלפי, היו משוכי-נעים כי יזכו לתוספת-כוח בבחירות, והם שקעו בוויכוח: כיצד לחלק את הכיסאות? השותפים הפרוגרסיביים סברו תחילה כי יש לשתף בחלוקת העור את הגורמים ש-יעזרו למפלגה החדשה להשיג את הניצחון. במיקרה זה: אנשי-הרוח ונציגי עדות המזר, רח, שהצטרפותם נראתה ודאית. בשיחות ההקדמה עם הצ"כ, אף ציינו הפרוגרסיביים את שני הגורמים הללו כנדונים חשובה שהם מביאים לברית-הנשואין.

הציננים הכלליים היו פחות נדיבים. אם לחלק את עור הדוב — יעשו זאת בינם לבין עצמם, בלי שותפים מן החוץ. הם היו בטוחים כי מספיק בשלט. "ליבראלי" כדי ל-נצח, וכי אין כל צורך לצרף עסקנים חדשים. **"נגמר וארי סאליב!"** לשיא הגיע הויכוח בעת שנפגשו חברי החעדה הפארי-טטית, עליה הוטל ללבן את שאלות המי-זוג. סיפר לאחר מכן אחד מחברי החעדה: "כבר היה ברור לנו שפרופסורים ואנשי-רוח רציניים לא יצטרפו לרשימה שלנו. נשארה שאלת העדות. הנציגים הפרוגרסיביים הזכירו את מקיסטין והתימנים שלו, ואת עורך-הידן כהן-צידון, ככוחות בעלי משיכה בין עדות המזרח. על סמך זה ביקשו לי-שריין מספר מקומות בכנסת לנציגי העדות. יוסף ספיר, האיש החזק של הצ"כ, סבר אחרת. גמרנו עם ואדי סאליב" פסק. "ראינו מהו כוחן של העדות. אין שום צורך במנהיגים שלהן. לכל היותר, בתוך 14 ה-מקומות הראשונים, אפשר להכניס אחד." דעתו הכריעה. אולם צפוי מאבק נוסף. כאשר יתכנסו עסקני המפלגה החדשה ל-וועידתם הראשונה, השבוע, תהיה אחת ה-הצעות שיועלו רשמית: הבטחת ייצוג ניר-חב יותר לעדות המזרח. תיקחת מצדדי ה-הצעה: ספיר וחבריו-לדיעה לא יעיוז להש-מיע בפניו רחב את הדיעות שהשמיעו ב-הועדה המצומצמת.

פרשת סהר החרם

מבחינה משפטית, תמה הפרשה: יחוקאל סהר נמצא אשם בעדות שקר וסילוקו מ-שרות המדינה הפך סופי. אולם פרנסתו לא סוכנה: בנק דיסקונט קיבל אותו לעבודה, בדרג מנהלית גבוהה. עמוס בן-גוריון, האיש שלמענו שיקר והתכווה יחוקאל סהר, לא שילם אף הוא עבור השקר. הוא המשיך לפקד על משטרת תל-אביב, כאילו לא היה שמו קשור באחת הפרשיות המבישות ביותר בתולדות המדינה. רק אדם אחד נשפט קורבן לפרשת סהר-עמוס בן-גוריון. היה זה דחוקא האדם אשר

- האם אחראי כל העם הגרמני לפשעי הנאצים?
- האם אופיינית המחלה הנאצית רק לגרמניה, או שמא יכולה היא לפרוץ בכל אומה אחרת?
- האם יתכן נאציזם ישראלי?
- כיצד הפך אדולף היטלר לאנטי-שמי?
- אילו מאורעות בהיסטוריה הגרמנית הכשירו את הקרקע להפכה הנאצית?
- כיצד נבחרה ממשלת היטלר באורח דמוקרטי על-ידי בוחר גרמניה?
- מה התכוון היטלר לעשות אחרי נצחוננו במלחמה?
- מה היה חלקם של הנרמלים ואילי-ההון בעליית היטלר לשלטון?
- האם יש דמיון בין פולחן-הבטחון של בן-גוריון ודיין לבין המילי-טריזם הפרוסי?
- מי המציא את צלב-הקרוס?
- מי היהודי שניצח על חילי-האוויר הנאצי?
- האם ידעו המוני גרמניה על השמדת היהודים?
- כיצד אפשר להכיר בתנועה נאצית חדשה?
- איך נולדו הס.א. והט.ס.?
- כיצד התחברו ראשי הצבא הגרמני כדי לחסל את היטלר בעיצומה של מלחמת-העולם?
- אילו חוויות-ילדות ורשמיות-עיצבו את עולמו הרוחני של היטלר?
- האם היה היטלר גאון או מטורף?
- מה הרקע האישי של היינריך הימלר, מגדל העופות; יוזף גבלס, הננס הצולע; הרמן גרינג, הנארוקמן האלים; ארנסט ריט, ההרפתקן ההומוסקסואלי; ויליוס שטרייכר, הפורנוגראף האנטי-שמי; אלפרד רוזנברג, הפילוסוף בגרוש?
- מה הרקע המעמדי והחברתי של הנאציזם?

אלה רק אחדות ממאות השאלות המוצאות תשובתן בספר

צלב הקרס

מאת אורי אבנרי

על כמה מהן ענה אורי אבנרי בסידרת מאמריו "אייכמן: איש ותקופתו", שנתפרסמה מעל עמודי "העולם הזה" ועוררה תשומת-לב כללית בציבור הישראלי. עתה הרחיק המחבר את היריעה בספר שכבר עורר ויכוחים סוערים באלפי בתים ישראליים, ואשר מהדורתו השניה כבר נמצאת בדפוס. ספר זה, שהוא חיוני לקורא הישראלי האינטליגנטי, המבקש להבין את רקע משפט אייכמן, נמצא למכירה בכל הקיפוסמים — 270 עמ' ל"1.20.